

מעשה ז' מזבוב ועכביש

ענה ואמר: אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי:

מעשה במלך אחד שהיו עליו כמה מלחמות כבדות

נהרי אפרסמון

מעשה ז' — מזבוב ועכביש

ענה ואמר, אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי: רבנו ז"ל היה רגיל לנסע נסיעות נפלאות, לפעמים לבד, והיה אז נעלם מעין כל חי, ולפעמים נסע עם איזה מאנשיו, ובכל נסיעותיו היה עוסק בתקונים נפלאים. וכמו שאמר פעם (חיי-מוהר"ן, סימן קנה): אלו היו יודעים העולם על מה אני נוסע, היו נושקים את דריסת הרגלים שלי, בכל פסיעה ופסיעה שלי אני מכריע את כל העולם לכף זכות, עין שם; וכשהיה חוזר מנסיעותיו, היה מספר ספורים נפלאים ואומר תורה, ובהם היה מרמז קצת מעניני נסיעותיו. ולפני שספר מעשה זה נסע נסיעתו הידועה לנאורוֹיטש, לפני פורים תקס"ז, והתחפש, והיה לבוש כדרך הסוחרים, ולא ידעו ממנו כלל. ואחר-כך קשחור ספר מעשה זה (חיי-מוהר"ן, סימנים קנז-קס).

מעשה במלך אחד; חכמינו הקדושים אומרים (גשין סב.): מאן מלכי רבנן, שהתלמידי חכמים אמתיים נקראים מלכים, כי נתן להם מלוכה וממשלה מן השמים, כדי להנהיג אנשים בדרך השם יתברך, ולגלות ולפרסם להם מלכות שמים, וכן נמסר להם לפעל מה שצריכים, כמאמרם ז"ל (מועד קטן טז:): מי מושל בי? צדיק, שאני גוזר גזרה ומבטלה; וכן לכל אחד ואחד נתנה המלכות כפי בחינתו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו): יש אחד שהוא מלך בביתו על אשתו וילדיו, ויש אחד שהוא מלך בעירו, ויש אחד שהוא מלך על כל העולם כלו, והעקר שיהיה

וּכְבַשׁ אוֹתָם, וְלָקַח שְׁבוּיִים הַרְבֵּה. (בתוך דבריו שהתחיל לספר זאת המעשה ענה ואמר בזו הלשון: תאמרו שאספר לכם הכל

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

המלכות אצלו בן חורין, שלא ימלך על אנשים להנאתו ולצרכו, רק לגלות להם מלכות שמים, שידעו שהשם יתברך מלך ומלכותו בכל משלה.

שהיו עליו כמה מלחמות כבודות וכבש אותם; כי על הצדיקים הגדולים עוברים כל מיני מלחמות קשות וכבודות, הן מהבעל-דבר והיצר הרע שרוצה להתגבר עליהם, ולמנע אותם מעבודתם, והן מרשעים ומתנגדים המקנאים בהם ורודפים אותם, אבל הם מתגברים כארי לכבש כל מלחמתם, ואינם עוזבים את עצמם כלל. ואף צדיק בעולם לא נולד צדיק משלם בלי מלחמת היצר, אדרבה, דיקא על הצדיקים הגדולים, שיש להם כחות עצומים, מתגבר היצר הרע ביותר, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספא נב.) על הפסוק (יואל ב, כא): "כי הגדיל לעשות", שבתלמידי חכמים יותר מכלם. וכן אמרו (שם): כל הגדול מחברו — יצרו גדול הימנו; והם יודעים היטב, שתתקף-ומיד שיוצאת הנשמה מהעולם העליון לעולם הזה, צריכה לערוך מלחמה ארכה נגד היצר הרע וחילותיו הטמאות, בבחינת (דברים כא, י'): "כי תצא למלחמה על אויביך" וגו', שתתקף-ומיד כשיוצאים לעולם הזה, הרי הם במלחמה עם האויב הגדול, שהוא היצר הרע. ולכן אינם מתפעלים מכל טכסיסי היצר הרע ומקנאת הרשעים, רק מתגברים מאד לכבש כל מלחמתם, ולגמר חפצם ורצונם, ולגלות כבוד שמים בעולם.

ולקח שבוים הרבה; השבוים של המלך הם המקרבים של הצדיק, שפדה אותם מתוך שני הסמ"ד-מ"ם והסטרא אחרא, ולקח אותם תחת כנפיו, ורחצם והלבישם, ונתן להם תקנה טובה בחיים, ומי שזוכה להתקרב אליו, ולהיות נמנה בין שבויו, נמשך עליו אור וזיו וחיות ודבקות עליונה מנעם זיו השכינה הקדושה, ומתחיל לכסף ולהשתוקק אחריו יתברך ברצון מפלג מאד. (בתוך דבריו של רבנו ז"ל, שהתחיל לספר זאת המעשה, ענה ואמר בזו הלשון: תאמרו שאספר לכם הכל ותוכלו להבין), כי רבנו ז"ל רצה להקדים לנו, שכל נחשב, שאם אנחנו שומעים הספור — כבר מבינים אותו,

ותוכלו להבין), והיה המלך עושה סעדה גדולה (שקורין "באיל")

נהרי אפרסמון

יורדים לסוף דעתו בזה, פי דבריו הקדושים עמקים מני ים, עמק עמק מי
 ימצאם, ואסור לנו לחשב שכבר מבינים את הכל, פי תכלית הידיעה אשר
 לא נדע, וכל מה שזוכין להשיג בדבריו הקדושים, יודעים שעדין ההשגה
 רחוקה מאתנו מאד, בחינת (קהלת ז, כג): "אמרתִי אֲחַכְמָהּ וְהיא רְחוּקָה
 מִמֶּנִּי"; וכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ד.): לִמְד לְשׁוֹנֵף לֹאמַר אֵינִי יוֹדֵעַ,
 שְׂאֵדָם יִרְגִיל עֲצָמוֹ לֹאמַר תָּמִיד שְׂאֵינוֹ יוֹדֵעַ פְּלוֹם, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְקַבֵּל חֲכָמָה
 הַרְבֵּה, כִּי אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ, אִזּוֹ תָּמִיד יֵשׁ מְקוֹם לְלַמֵּד, מֵה שְׂאֵין כֵּן אִם אֹמַר
 שְׂיוֹדֵעַ הַכֹּל, אִזּוֹ אֵינוֹ יוֹדֵעַ פְּלוֹם, כִּי אֵינוֹ מִפִּיר הַצֵּרֶף לְלַמֵּד, וְנִשְׁאַר רֵיק
 מִכֹּל.

[וזהו ידיעה חשובה מאד לדעת בכלליות עבודת השם יתברך, ובפרט
 בלמוד ספרי רבנו ז"ל, שלא יחשב שכבר ירד לסוף דעת רבנו ז"ל בתורותיו
 או בספוריו הקדושים, וכאלו הפשט הוא רק כמו שהוא מבין, ואי אפשר
 לומר אחרת, פי דברי רבנו ז"ל סובלים כל מיני פרושים שבעולם, ושבעים
 פנים יש לתורה, וכלם רמוזים בתוך דבריו הקדושים. וכבר אמר רבנו ז"ל
 בעצמו, שאתם יכולים לקמט את הספר שלי (קנייטשען מיין ספר) איך
 שאתם רוצים, כלומר, לומר בו כל מיני פרושים, העקר שלא להטות על
 ידם מסעיף קטן שבשלחן ערוך. ולכן הוא דבר חשוב מאד לומר תמיד:
 "איני יודע", ולהתחיל תמיד להשיג דברי תורה מחדש. ואבי מורי הקדוש
 בעל ה"מנחת זאב" זי"ע, אמר על-פי זה רמז נאה: למה מנהג ישראל
 קדושים ביום שמחת תורה לעשות הגבהה לספר תורה בדרך הפוף? פי
 כשהמגביה נגש אל הספר תורה, אזי הכתב של היריעה כנגד פניו, אבל
 תכף-ומיד כשמגביה בדרך הפוף, אזי צד החלק ואחורי היריעה כנגד פניו,
 ואינו רואה את הכתב כלל, לרמז לאדם, שבלמוד התורה, אפלו כשעושה
 סיום, וגומר את התורה, אינו יודע כלל, וכאלו עדין לא התחיל כלל ללמד,
 ובדרך זו יזכה ללמד הרבה].

והיה המלך עושה סעדה גדולה (שקורין 'באיל') בכל שנה באותו היום

בְּכֹל שָׁנָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁכָּבַשׁ הַמֶּלֶחֶמָה. וְהָיוּ שָׁם עַל
הַבַּאִיל כָּל הַשָּׂרִי־מְלוּכָה וְכָל הַשָּׂרִים בְּדֶרֶךְ הַמְּלָכִים,
וְהָיוּ עוֹשִׂין שָׁם עֲנִינֵי צָחוּק (שְׁקוֹרִין "קוֹמְעֵדִים" [הַצְּגוֹת]).
וְהָיוּ מְשַׁחֲקִים וְצוֹחֲקִים מִכָּל הָאָמוֹת מִהַיְשָׁמְעָאֵל וּמִכָּל
הָאָמוֹת. וְהָיוּ עוֹשִׂים וּמַעֲקֵמִים בְּדֶרֶךְ שְׁחוֹק בְּדֶרֶךְ
הַנִּימוֹס וְהַהֲנַהֲגָה שֶׁל כָּל אֵמָה וּמִן הַסֵּתֶם מִיִּשְׂרָאֵל
גַּם־כֵּן הָיוּ עוֹשִׂין הַשְּׁחוֹק.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שֶׁכָּבַשׁ הַמֶּלֶחֶמָה; זֶהוּ יוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שָׂאז מְמַלִּיכִים אֶת מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאָז עוֹשִׂים סְעֵדָה לְכַבוֹד
קִדְשֵׁת הַיּוֹם, וְכִמוּ שְׁכָתוּב (נַחֲמִיָּה ח, י): "לְכוּ אֲכָלוּ מִשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מִמִּתְקִים
וּשְׁלַחוּ מְנוֹת לְאִין נָכוֹן לוֹ, כִּי קְדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֶדְוִינֵנוּ" וְגו', שֶׁפְּסוּק זֶה נֹאמֵר
עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּיָדוּעַ, וְאָז שְׁמַחִים מְאֹד עַל שְׂזוּכִים לְרֵאוֹת בְּהַתְּגַלוֹת מַלְכוּת
שָׁמַיִם בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

וְהָיוּ שָׁם עַל הַבַּאִיל כָּל הַשָּׂרִי־מְלוּכָה וְכָל הַשָּׂרִים בְּדֶרֶךְ הַמְּלָכִים; כִּי
אָז הוּא יוֹם הַדִּין לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וְלְכָל שָׂרֵי מַעְלָה וְשָׂרֵי מַטָּה, וְכִמוּ
שְׂאוּמְרִים (בְּפִיּוֹט "וַיִּנְתְּנָה תִּקְוָה"): "לְפָקֵד עַל צָבָא מְרוֹם בְּדִין" וְכו', וְסַפְרֵי חַיִּים
וְסַפְרֵי מַתִּים פְּתוּחִים לְפָנָיו, לְתַן דִּין וְחֻשְׁבוֹן עַל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה.

וְהָיוּ עוֹשִׂין שָׁם עֲנִינֵי צָחוּק (שְׁקוֹרִין 'קוֹמְעֵדִים'), וְהָיוּ מְשַׁחֲקִים וְצוֹחֲקִים
מִכָּל הָאָמוֹת, מִהַיְשָׁמְעָאֵל וּמִכָּל הָאָמוֹת, וְהָיוּ עוֹשִׂים וּמַעֲקֵמִים בְּדֶרֶךְ שְׁחוֹק
בְּדֶרֶךְ הַנִּימוֹס וְהַהֲנַהֲגָה שֶׁל כָּל אֵמָה, כִּי יוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יוֹם לְדַת יִצְחָק
אֲבִינוּ, שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם הַצָּחוּק, וְכִמוּ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית כ"א, ו): "צָחַק עָשָׂה לִי
אֱלֹהִים, כֹּל הַשְּׁמַעַי יִצְחָק לִי", וְאָז תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר, וּמְזַכְרִין זְכוּתוֹ שֶׁל עַקְבֵּת
יִצְחָק, וּמְשַׁחֲקִים וְצוֹחֲקִים מִכָּל הָאָמוֹת שְׂרָחוּקִים מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם
מְקַבְּלִים עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עֲלֵיהֶם, וְדָנִים אוֹתָם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם, וּבִפְרִט
מִיְשָׁמְעָאֵל, שֶׁהוּא שָׁנֵא אֶת יִצְחָק, וְרָצָה לְהַרְגֵּ אֹתוֹ, וְכִמוּ שְׁכָתוּב (מְשָׁלִי כו,

וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ לְהַבְיֵא לוֹ הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה פְּתוּב בּוֹ הַנְּמוּסִים
וְהַהֲנַהֲגָה שֶׁל כָּל אִמָּה וְאִמָּה. וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה
פּוֹתַח אֶת הַסֵּפֶר, הָיָה רוֹאֶה שְׁפָתוֹב בּוֹ הַהֲנַהֲגָה
וְהַנְּמוּסִים שֶׁל הָאִמָּה, כְּדָרָךְ שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בְּעֲלֵי הַשְּׁחוֹק
מִמָּוֶשׁ כִּי מִסְתַּמָּא גַם זֶה שֶׁעָשָׂה הַצְּחוֹק וְהַקְּאֻמְעֵדִיָּיא
רָאָה גַם־כֵּן אֶת הַסֵּפֶר הַנִּ"ל. וּבִתְוֹךְ שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

(יח): "כַּמְתַּלְהֵלָה הַיּוֹרָה זָקִים" וְגו', "וְאָמַר הֲלֹא מִשְׁחָק אָנִי", שֶׁהוּא מְלַבֵּישׁ
הַרְשָׁעוֹת שֶׁלוֹ בַּצְּחוֹק, אֲבָל אִזּוֹ בַּיּוֹם דִּינָא רַבָּה, מְצַחֲקִים מִמֶּנּוּ, וּמְגַלִּים אֶת
קְלוֹנוֹ בְּרַבִּים.

וּמִן הַסֵּתֶם מִיִּשְׂרָאֵל גַּם־כֵּן הָיוּ עוֹשִׂין הַשְּׁחוֹק; כִּי יֵשׁ מְקַטְרָגִים גַּם עַל
נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֵלּוּ מִיְּמִינִים לְזָכוֹת, וְאֵלּוּ מִשְׂמָאִלִּים לְחֻבָּה, וְהַצְּדִיקִים
מְלַמְּדִים זָכוֹת עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְצִילִים אוֹתָם מִקְטְרוּג הַמְּקַטְרָג.

וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ לְהַבְיֵא לוֹ הַסֵּפֶר, שֶׁהָיָה פְּתוּב בּוֹ הַנְּמוּסִים וְהַהֲנַהֲגָה שֶׁל
כָּל אִמָּה וְאִמָּה; כִּי זֶהוּ עֲנִין שֶׁלֹּשָׁה סִפְרִים שֶׁנִּפְתְּחוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה (ראש
הַשָּׁנָה טו): שֶׁל צְדִיקִים, בִּינּוּנִים וּרְשָׁעִים, וְדָנִים כָּל אִמָּה וְאִמָּה כְּפִי מַעֲשֵׂיהָ
שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְכֵן נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל דָּנִים אוֹתָם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם, אֲבָל עַל־יְדֵי
שְׁנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר וְעוֹשִׂין תְּשׁוּבָה, הֵם יוֹצֵאִין וְכֹפֵאִין בְּמִשְׁפָּט,
וְנִכְתְּבִין וְנִחְתְּמִין לְאַלְתֵּר לְחַיִּים.

וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה פּוֹתַח אֶת הַסֵּפֶר, הָיָה רוֹאֶה שְׁפָתוֹב בּוֹ הַהֲנַהֲגָה
וְהַנְּמוּסִים שֶׁל הָאִמָּה, כְּדָרָךְ שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בְּעֲלֵי הַשְּׁחוֹק מִמָּוֶשׁ, כִּי מִסְתַּמָּא גַם
זֶה שֶׁעָשָׂה הַצְּחוֹק וְהַקְּאֻמְעֵדִיָּיא, רָאָה גַם־כֵּן אֶת הַסֵּפֶר הַנִּ"ל; כִּי כָּל אִמָּה
וְאִמָּה מֵהַשְּׁבָעִים אֲמוֹת, כְּרוּכָה אַחַר מְדָה רָעָה וְתֵאָוָה אַחֲרֶת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי
רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהָר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו); וּמִחֲמַת הַמְּדָה רָעָה וְהַתֵּאָוָה שָׁלָה,
הִיא לְלַעַג וּלְקַלְס, וְשׁוֹחֲקִים עָלֶיהָ בְּשָׂמִים, בְּבַחֲיִנַת (תְּהֵלִים ב, ד): "יֹשֵׁב
בְּשָׂמִים יִשְׁחַק הַגּוֹי" הַלְּעַג לְמוֹ", כִּי סוּף כָּל סוּף זֶה גּוֹפֵא תְּהֵי הַמְּפָלָה

על הספר, ראה שהיה עכביש, הנקרא שפין, שהיה מרחש על צדי הספר, דהינו על חדי הדפין, ומצד השני היה עומד זבוב. מן הסתם להיכן הולך העכביש אל הזבוב. ובתוך שהיה העכביש מרחש והולך אל הזבוב, בא רוח והרים את הדף מן הספר, ולא היה העכביש יכול לילך אל הזבוב. וחזרה לאחוריה, ועשתה עצמה

נחרי אפרסמון

של האמות, על ידי שרדפו אחר התאוות, ועזבו את השם יתברך, וכמו שנאמר במפלת מצרים (שמות י'): "את אשר התעללתי במצרים", ופרש רש"י: לשון שחוק, עין שם.

ובתוך שהיה המלך יושב על הספר, ראה שהיה עכביש, הנקרא שפין, שהיה מרחש על צדי הספר, דהינו על חדי הדפין, ומצד השני היה עומד זבוב, מן הסתם להיכן הולך העכביש? אל הזבוב. העכביש מרמז על קלפת עמלק, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש משלי, פרשה ל', סימן יג) על הפסוק (משלי ל, כח): "שממית בידים תתפש והיא בהיכלי מלך" — זה עמלק שיוצא מאדום, אמתא רשיעא, והוא הולך אל הזבוב, המרמז על החלושי כח שב ישראל, לתפס אותם בקורי עכביש שלו; כי עמלק לעולם רצועת מרדות לישראל, לקרר אותם מעבודתם, וכמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרד בדרך, ויזנב בך כל הנחשלים אחריך"; כי אצל נשמות חלושות, אפלו כשיש קורי עכביש על השער, גם זה מניעה להם להכנס, כמובא בדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רלב), כי החלושי כח, אפלו דבר קטן כמו קורי עכביש שסותם את השער, הם חוזרים חזרה. מה שאין כן גבור בודאי אינו חושש לזה כלל.

ובתוך שהיה העכביש מרחש והולך אל הזבוב, בא רוח והרים את הדף מן הספר, ולא היה העכביש יכול לילך אל הזבוב, וחזרה לאחוריה; כי על הדף היה כתוב הנמוסים של ישראל, שהיא התורה הקדושה, והדף של התורה מגן אפלו על הנשמות הכי חלושות שב ישראל, שאם יעשו לעצמם

בְּעֶרְמָה כָּאלוֹ הַיָּא חוֹזֶרֶת וְאֵינָה רוֹצִית עוֹד לִילֵף אֶל
הַזְּבוּב. וְחֹזֵר הַדָּף לְמִקוֹמוֹ. וְחֹזֶרָה הָעֶכְבִּישׁ לִילֵף אֶל
הַזְּבוּב, וְאֵזִי שׁוֹב הַרִים הַדָּף וְלֹא הַנִּיחָה (הֵינּוּ שֶׁהַדָּף חֹזֵר

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד לְכָל הַפְּחוֹת דָּף אֶחָד בְּכָל יוֹם, מֵאִיזָה לַמּוֹד שֶׁל הַתּוֹרָה
שִׁיחָיָה, זֶה יִגַּן עֲלֵיהֶם מִכָּל רָע, כִּי עָקֵר הַתְּגַבְרוֹת הָעֶכְבִּישׁ — שֶׁהוּא עֲמֶלֶק,
עַל הַזְּבוּב — שֶׁהֵם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַחֲלוּשׁוֹת, הוּא עַל-יָדֵי שְׁמוֹנֵעַ אוֹתָם
מִלְּעֶסֶק בַּתּוֹרָה כְּרֵאוּי, וְשִׁרְפוֹ יְדֵיהֶם מִלְּפֶתַח סֶפֶר וּמִלְּלַמֵּד בּוֹ אֶפְלוֹ דָּף אֶחָד.
וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, ח): "וַיָּבֵא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפְדִּים", וְאָמְרוּ
עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּשַׁלַּח), שֶׁרְפוֹ יְדֵיהֶם מִדְּבַרֵי תּוֹרָה. אֲבָל
כְּשֶׁנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְּגַבְּרִים כְּנִגְדּוֹ עִם דְּבַרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמְשִׁימִים אֲזָנָם
וְלִבָּם לִשְׁמַע דְּבַרֵי תּוֹרָה, אֲזִי אֶפְלוֹ הַנִּשְׁמוֹת הַכִּי חֲלוּשׁוֹת שֶׁבִישְׂרָאֵל, מְקַבְּלִים
כַּח חֲזָק לִלָּחֵם נֶגֶד עֲמֶלֶק וְלִהְכִנִּיעַ אוֹתוֹ. וְכִמוֹכָא בְּשֵׁם הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי
שְׁמִשׁוֹן אֶסְטְרוֹפּוֹלֶעֶר ז"ע (סֶפֶר קַרְנִים, פָּרָק יג) עַל הַפְּסוּק שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִלְחַמַת
עֲמֶלֶק (שְׁמוֹת יז, יד): "כָּתַב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֶפֶר יְשִׁים בְּאֲזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ" — רֵאשִׁי
תְּבוּת: זְבוּ"ב; כִּי עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֶפְלוֹ הַנִּשְׁמוֹת הַכִּי חֲלוּשׁוֹת
כִּי לֹא הַנִּצַּל מֵעֲמֶלֶק.

וְעִשְׂתָּה עֲצָמָה בְּעֶרְמָה, כָּאלוֹ הַיָּא חוֹזֶרֶת וְאֵינָה רוֹצִית עוֹד לִילֵף אֶל
הַזְּבוּב, וְחֹזֵר הַדָּף לְמִקוֹמוֹ. וְחֹזֶרָה הָעֶכְבִּישׁ לִילֵף אֶל הַזְּבוּב, וְאֵזִי שׁוֹב הַרִים
הַדָּף וְלֹא הַנִּיחָה (הֵינּוּ שֶׁהַדָּף חֹזֵר וְהַרִים אֶת עֲצָמוֹ, וְלֹא הֵנִיחַ אֶת הָעֶכְבִּישׁ לִילֵף
אֶל הַזְּבוּב) וְחֹזֶרָה, וְכֵן הִיָּה כְּמָה פְּעָמִים; כִּי כֵן דָּרָף הַיִּצָר הָרַע שֶׁהוּא
הָעֶכְבִּישׁ, שֶׁמִּנְסֶה לְחַפֵּס נִשְׁמוֹת חֲלוּשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת זְבוּב, בְּתוֹךְ קוּרֵי
עֶכְבִּישׁ שְׁלוֹ, וְהוּא טוֹוָה וְאוֹרֵג אוֹתָם בְּפָה הַטָּמָא שְׁלוֹ, וּמוֹצִיא דְּבוּרִים
טְמָאִים דָּרָף פִּיהֶם שֶׁל אֲנָשִׁים פְּגוּמִים, כְּדִי לְהַרְחִיק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִשְׂרָשָׁם,
וְהוּא עוֹשֶׂה בְּעֶרְמָה חֲדָשָׁה בְּכָל פְּעַם, כִּי מֵרָאָה עֲצָמוֹ כָּאלוֹ עוֹזֵב אֶת הָאָדָם,
אֲבָל אַחֲרֵי-כֵן חוֹזֵר וְנוֹקֵשׁ בּוֹ עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם, וְרַק עַל-יָדֵי שְׂאָדָם חֲזָק
בְּדַעְתּוֹ לֹא לְהַכְנִיעַ אֵלָיו, וְהוּא מִסְתִּיר עֲצָמוֹ תַּחַת דָּף הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִצַּל מִרְשָׁתוֹ הַטְּמָאָה, וְזוֹכֵה לְרֵאוֹת בְּמַפְלָתוֹ.

והרים את עצמו ולא הניח את העכביש לילך אל הזכוב) וחזרה. וכן היה כמה פעמים. אחר-כך שוב חזרה העכביש לילך אל הזכוב, והיתה מרחשת והולכת עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחד על הדף. ושוב הרים הדף את עצמו והיא כבר היתה על הדף קצת. ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי עד שנשארה העכביש תחתיו בחלל בין דף לדף. והיתה מרחשת שם ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום. (והזכוב לא אספר לכם מה שהיה בה).

והמלך היה רואה כל זה והיה מתמיה עצמו, והבין שאין זה דבר ריק, רק שמראין לו איזה דבר.

נחרי אפרסמון

אחר-כך שוב חזרה העכביש לילך אל הזכוב, והיתה מרחשת והולכת, עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחד על הדף, ושוב הרים הדף את עצמו, והיא כבר היתה על הדף קצת, ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי, עד שנשארה העכביש תחתיו בחלל בין דף לדף, והיתה מרחשת שם, ונשארה מטה מטה, עד שלא נשאר ממנה כלום (והזכוב, לא אספר לכם מה שהיה בה); פי על-ידי שאדם חזק מאד ללמד בכל יום לכל הפחות דף אחד מלמודי התורה הקדושה, חק ולא יעבר, הדף של התורה הקדושה, יגן עליו להיות נשמר מכל רע, ויכניע את הסמ"ך-מ"ס, שהוא העכביש לגמרי. וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן יט), שהכח של התורה גדול כל-כף, עד שייכול להוציא בני-אדם מן העברות שרגילין בהן, חס ושלוים. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף, יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על-ידי התורה, פי כח התורה גדול מאד, עין שם.

והמלך היה רואה כל זה והיה מתמיה עצמו, והבין שאין זה דבר ריק, רק שמראין לו איזה דבר (וכל השרים ראו שהמלך מסתפל ומתמיה על זה),

(וכל השרים ראו שהמלך מסתכל ומתמיה על זה). והתחיל לחשב
בזה מה זה ועל מה זה. ונתנמנם על הספר.

וחלם לו, שהיה בידו אבן טוב (שקורין "דומיט"). והיה
מסתכל בו. והיו יוצאין ממנו גזמות אנשים.
והשליך מידו הדומיט. והדרך אצל המלכים, שתולה
על-גביהם הפאטרעט (התמונה) שלו ועל-גבי הפאטרעט
תולה את הפתר. והיו אותן האנשים היוצאין מן

גחרי אפרסמון

והתחיל לחשב בזה, מה זה ועל מה זה, ונתנמנם על הספר. וחלם לו, שהיה
בידו אבן טוב (שקורין "דומיט"), והיה מסתכל בו, והיו יוצאין ממנו גזמות
אנשים; האבן טוב מרמז על גשמות ישראל, כי כל אחד ואחד מישראל
הוא כאבן טוב בכתר המלך (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'); ולכן צריכים לדון
את כל אחד לכף זכות, ולמצא בהם נקדות טובות, שעל-ידי-זה מתעטר
כתר המלך בתכלית ההדור והיפי, וזוכים לראות בכבוד המלך באמת. וזו
עבודת הצדיקים כל ימי חייהם — לקרב אנשים תחת פני השכינה,
ולהחזיר אותם בתשובה שלמה לפניו יתברך. כי על-ידי שדן אותם הצדיק
לכף זכות, ומוצא בהם נקדות טובות, על-ידי-זה מעלה אותם מכף חובה
לכף זכות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), ומחזיר
אותם להיות אבן טוב בכתר המלך.

והשליך מידו הדומיט; כי לפעמים אין הצדיק רוצה בהנהגת העולם,
ומסתיר פניו מהם, מחמת מעוט אמונה שיש בישראל, כמוכא בדברי רבנו
ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יח), ואז משליך מעל עצמו הנהגת העולם,
ותולה את זה בקטנותו, ואומר שאינו ראוי להנהיג העולם, וכך זה מחמת
קטנות האמונה שיש באנשים.

והדרך אצל המלכים, שתולה על גביהם הפאטרעט (התמונה) שלו, ועל
גבי הפאטרעט תולה את הפתר. והיו אותן האנשים, היוצאין מן הדומיט,

הרומיט לוקחין את הפאטרעט וחתכו את ראשו. ואחר-
 כף לקחו את הכתר והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו),
 והיו אותן האנשים רצים אליו להרגו. והרים עצמו דף
 מן הספר הנ"ל שהיה שוכב עליו. והגן לפניו ולא יכלו
 לעשות לו מאומה, והלכו ממנו. ואחר-כף חזר הדף
 למקומו. ושוב היו רצים להרגו וחזר והרים הדף פנ"ל,
 וכן היה כמה פעמים.

והיה משתוקק מאד לראות איזה דף שמגן עליו, מאיזה
 נימוסים של איזה אמה בתוב עליו. והיה מתירא

גחרי אפרסמון

לוקחין את הפאטרעט, וחתכו את ראשו, ואחר-כף לקחו את הכתר,
 והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו). והיו אותן האנשים רצים אליו להרגו;
 פי כן דרך בני-אדם, שדיקא אלו שקבלו טובה נצחית מן הצדיק, ונתקרבו
 אל השם יתברך על ידו, לבסוף הם נהפכים עליו לרודף, וחותכים ראש
 התמונה שלו, שהם ספריו הקדושים, שבתוכם מנחים פניו, שכלו ונשמתו,
 כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), וזורקים את כתר
 לתוך הרפש, הינו שמבזים אותו בכל מיני בזיונות, ולבסוף גם רצים אחריו
 להרגו, וחסמנא לצלן. ואף-על-פי שזה דבר שכנגד השכל — למה תרדף
 את האדם שהציל אותך מן הרפש והטיט, ותקן אותך, שתזכה להיות אבן
 טוב בכתר המלך, אבל כף הוא טבע העולם, שדיקא ממי שקבלו טובה,
 אחר-כף נהפכים עליו לרודף, ואשרי מי שאינו נכשל בזה, רק מכיר טובה
 תמיד למי שעשה לו טובה, ואינו שוכחו לעולם.

והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל, שהיה שוכב עליו, והגן לפניו, ולא
 יכלו לעשות לו מאומה, והלכו ממנו. ואחר-כף חזר הדף למקומו, ושוב
 היו רצים להרגו, וחזר והרים הדף פנ"ל, וכן היה כמה פעמים. והיה
 משתוקק מאד לראות איזה דף שמגן עליו, מאיזה נימוסים של איזה אמה

להסתכל. והתחיל לצעק: חבל, חבל. ושמעו כל השרים שהיו יושבין שם, והיו חפצים להקיצו, אף אין זה נימוס להקיץ את המלך. והיו מפים סביבותיו כדי להקיצו ולא היה שומע.

בתוך כך בא אליו הר גבוה. ושאל אותו: מה אתה צועק כל־כך שזה זמן רב שאני ישן ולא הקיץ אותי כלום שום דבר ואתה הקיצות אותי. אמר לו: ולא אצעק? שהם קמים עלי להרגני רק שזה הדף מגן עלי.

נהרי אפרסמון

כתוב עליו, והיה מתירא להסתכל, והתחיל לצעק: חבל, חבל, ושמעו כל השרים שהיו יושבין שם, והיו חפצים להקיצו, אף אין זה נימוס להקיץ את המלך, והיו מפים סביבותיו כדי להקיצו, ולא היה שומע; כי הדף של התורה הקדושה מגן על הצדיק מכל רע, והוא בורח תמיד אל תוך חדר התורה למצא מרגוע לנפשו, ולקרר את עצמו מעצם הצרות והיסורין שעוברים עליו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סה), שעל־ידי תקף היסורים שעוברים על הצדיק, הוא בורח אליו יתברך, ונכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ומבטל את עצמו בעצם עצמיות אלקותו יתברך, וכשחוזר מהבטול — מביא עמו תורה, ובזה הוא מקרר את כאבו הגדול. וכן אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו, פרק ו'): אם ראית שהיסורין ממשמשין ובאים עליך, רוצ לחדרי דברי תורה, ומיד היסורין בורחין ממך, שנאמר (ישעיה כו, כ): "לך עמי בא בחדריה" וגו'. ולכן גם המלך, מאן מלכי רבנן, כשרודפים אותם, על־ידי־זה הדף מגן עליהם.

בתוך כך בא אליו הר גבוה, ושאל אותו: מה אתה צועק כל־כך, שזה זמן רב שאני ישן, ולא הקיץ אותי כלום, שום דבר, ואתה הקיצות אותי? אמר לו: ולא אצעק, שהם קמים עלי להרגני, רק שזה הדף מגן עלי. השיב

השיב לו הָהָר: אִם זֶה הַדָּף מִגֵּן עֲלֶיךָ, אֵין אַתָּה צָרִיךְ
 לְהִתְיַרָא מִשׁוּם דְּבָר, כִּי גַם עָלֶי קָמִים הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים. רַק
 זֶה הַדָּף מִגֵּן עָלֶי. בּוֹא וְאַרְאֶךָ.

וְהִרְאָה לוֹ שְׂפָכִיב הָהָר עוֹמְדִים אֲלָפִים וְרַבְבוֹת
 שׁוֹנְאִים וְעוֹשִׂים סְעֻדוֹת וְשִׂמְחִים וְכִלְיִיזְמוֹר
 מְזַמְרִים וּמְרַקְדִין. וְהַשְׂמִיחָה הִיא, שְׂאִיזָה כַּת מֵהֶם חוֹשֵׁב
 אַחַד וּבָא עַל אִיזָה חֲכָמָה אֵיךְ לְעֵלוֹת אֶל הָהָר, וְאִזִּי
 עוֹשִׂים שְׂמִיחָה גְדוֹלָה וְסְעֻדָה וּמְזַמְרִים וְכוּ', וְכֵן כָּל כַּת
 וְכַת מֵהֶם. רַק שְׂזָה הַדָּף שֶׁל אֱלוֹ הַנְּמוּסִים שְׂמִיגֵן עֲלֶיךָ
 מִגֵּן עָלֶי.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לוֹ הָהָר: אִם זֶה הַדָּף מִגֵּן עֲלֶיךָ, אֵין אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְיַרָא מִשׁוּם דְּבָר, כִּי גַם
 עָלֶי קָמִים הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, רַק זֶה הַדָּף מִגֵּן עָלֶי. בּוֹא וְאַרְאֶךָ. וְהִרְאָה לוֹ,
 שְׂפָכִיב הָהָר עוֹמְדִים אֲלָפִים וְרַבְבוֹת שׁוֹנְאִים, וְעוֹשִׂים סְעֻדוֹת וְשִׂמְחִים, וְכִלְיִי
 זְמוֹר מְזַמְרִים וּמְרַקְדִין, וְהַשְׂמִיחָה הִיא, שְׂאִיזָה כַּת מֵהֶם חוֹשֵׁב אַחַד, וּבָא עַל
 אִיזָה חֲכָמָה אֵיךְ לְעֵלוֹת אֶל הָהָר, וְאִזִּי עוֹשִׂים שְׂמִיחָה גְדוֹלָה וְסְעֻדָה וּמְזַמְרִים
 וְכוּ'. וְכֵן כָּל כַּת וְכַת מֵהֶם, רַק שְׂזָה הַדָּף שֶׁל אֱלוֹ הַנְּמוּסִים שְׂמִיגֵן עֲלֶיךָ מִגֵּן
 עָלֶי; הָהָר גְּבִיחַ מְרַמֵּז עַל הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל הַצְּדִיקִים, שְׂעֲלִי אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (סְפָה נב.): צְדִיקִים נִדְמָה לָהֶם כְּהָר, שֶׁהֵם כְּלָלוֹת הַמְּנִיעוֹת
 וְהַבְּלוּלִים שֵׁישׁ לְהַצְּדִיק עַל כָּל דְּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה, אֲבָל הוּא עוֹלָה וּמִתְגַּבֵּר
 עַל כָּלֵם, וּמִנְצֵחַ כָּל מְלַחְמוֹתָיו, רַק בְּשַׁעַה שֶׁגַם אוֹהֲבֵיו נִהְפְּכִים עָלָיו לְרוֹדֵף
 — זֶה כּוֹאֵב לוֹ מְאֹד, כִּי הֵלֵא גָּמַל לָהֶם רַק טוֹבוֹת, וְלָמָּה יִשְׁלַמוּ לוֹ רָעָה
 תַּחַת טוֹבָה?! וְלָכֵן צוֹעֵק כְּרָאוּי אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְעוֹשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל לְמַעֲלָה.
 וְגַם בְּזָה עָקַר נַחְמָתוֹ — עַל־יְדֵי הַדָּף שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי בַּתְּנַחְתּוֹ מִן
 הַבְּטוּל, שְׁנַתְּבַטֵּל אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי גְדֹל צְרוּתוֹ וְיִסּוּרָיו, הוּא

וּבְרֵאשׁ הָהָר הָיָה נֶסֶר (שְׁקוֹרִין "טאבליצע") (לוח), וְהָיָה
 כְּתוּב שָׁם הַנִּימוּסִים שֶׁל הַדָּף הַמְּגוּן עָלָיו
 מֵאִיזָה אִמָּה הוּא. רַק מִחֲמַת שֶׁהָהָר גְּבוּהָ אֵין יְכוּלִים
 לְקַרֹּת אוֹתוֹ הַכְּתָב, רַק לְמַטָּה הָיָה טֵאבְּלִיצֶע, וְהָיָה
 כְּתוּב שָׁם, שְׁמִי שֵׁישׁ לוֹ כָּל הַשָּׁנִים, יְכוּל לְעֵלוֹת אֶל
 הָהָר. וְנָתַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂגוּדָל עֹשֵׁב בַּמָּקוֹם שֶׁצָּרִיכִין
 נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

בא חזרה עם חדושי תורה נפלאים, והם עקר נחמתו מתוך כל הצרות.

וּבְרֵאשׁ הָהָר הָיָה נֶסֶר (שְׁקוֹרִין "טאבליצע" – לוח עץ), וְהָיָה כְּתוּב שָׁם
 הַנִּימוּסִים שֶׁל הַדָּף הַמְּגוּן עָלָיו מֵאִיזָה אִמָּה הוּא. הַנֶּסֶר וְהַלּוּחַ שֶׁבְּרֵאשׁ הָהָר,
 הוּא הַלּוּחַ שֶׁל נְמוּסֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁמַגֵּן עַל הָאָדָם מִכָּל רָע, כִּי עַל-יְדֵי
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הָאָדָם יְכוּל לְעֵלוֹת בְּהָר ה', וּלְהַגִּיעַ אֶל כָּל הַמַּעֲלוֹת
 הַגְּבוּהוֹת, וְגַם לְהִיּוֹת נִשְׁמָר מֵעֲצַת הַיָּצָר הָרָע, שְׂנֵדָמָה לְצַדִּיקִים כְּהָר (סִפָּה
 נב.); כִּי כַח הַתּוֹרָה גְּדוּל מְאֹד, עַד שֶׁיְכוּל לְהִצִּיל אֶפְלוֹ בַּעַל עֲבָרָה מִמֶּשׁ,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְכִמוֹ שֶׁשָּׂאֵל פֶּעַם מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, כִּשֶׁהֲפִלִּיג
 בְּשִׁבְחַת עֶסֶק הַתּוֹרָה: וְאִם אֶחָד בַּעַל עֲבָרָה מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הֲאִם גַּם לוֹ
 יוֹעִיל? וְהַשִּׁיב לוֹ רַבְּנוֹ ז"ל: וְכִי אַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל מַעֲלַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה?
 הֲלֹא עֶסֶק הַתּוֹרָה הוּא גְּדוּל בְּמַעֲלָה מִשְׁמִירַת הַבְּרִית, כִּי בְּרִית בִּיסוּד
 וְאוֹרִיטָא בְּתַפְאֵרַת (חַיִּי-מוֹהֲרַ"ן, סִימֵן תַּקַּעג).

רַק מִחֲמַת שֶׁהָהָר גְּבוּהָ, אֵין יְכוּלִים לְקַרֹּת אוֹתוֹ הַכְּתָב, כִּי מֵרַב מַעֲלַת
 לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִחֲמַת שֶׁהִיא יְכוּלָה לְהַבִּיא אֶת הָאָדָם לְמַדְרַגוֹת הַכִּי
 רְמוֹת, לְכֵן הַבַּעַל-דָּבָר מַנִּיחַ עֲצָמוֹ מְאֹד לְמַנֵּעַ אֶת הָאָדָם מִלְּמוֹד הַתּוֹרָה, וְהוּא
 יִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי מַצּוּוֹת לְמַנֵּעַ אֶת הָאָדָם מִלְּמוֹד הַתּוֹרָה, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי
 רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּיטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימֵן א'), שֶׁהַיָּצָר הָרָע מְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמַצּוּוֹת,
 וְנִינִיחַ לוֹ הַכֹּל, אֲבָל לֹא לְלַמֵּד תּוֹרָה, כִּי מִזֶּה הוּא מְפַחַד יוֹתֵר מִהַכֹּל, כִּי עַל-יְדֵי
 לְמוֹד הַתּוֹרָה, נִתְבַּטַּל הַיָּצָר הָרָע לְגַמְרֵי, כְּמֵאֲמָרֵם ז"ל (קְדוּשִׁין ל.): אֲמַר

לְעֹלֹת אֶל הַהָר. וּמִי שָׁבָא לְשֵׁם הָיָה נֹפְלִים לוֹ כָּל
הַשָּׁנִים, הֵן שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּרִגְלָיו, הֵן שֶׁהָיָה רוֹכֵב, הֵן
שֶׁהָלַךְ בַּעֲגָלָה עִם בְּהֵמוֹת, הָיָה נֹפְלִים כָּל הַשָּׁנִים. וְהָיוּ
מִנְחִים שֵׁם חֲמָרִים חֲמָרִים שֶׁל שָׁנִים כִּמוֹ הָרִים הָרִים.

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, בְּרָאתִי יֵצֵר הָרַע, בְּרָאתִי תוֹרָה תְּבַלִּין כְּנֶגְדּוֹ; כִּי הַתּוֹרָה
מְבַטֶּלֶת אֶת הַיֵּצֵר הָרַע לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת כְּנֶגְדּוֹ גְבוּר חַיִּל, וְלֹא
לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב שֶׁבְּעוֹלָם, רַק לְקַבֵּעַ לְעַצְמוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים
בְּכָל יוֹם, לְטַיֵּל וּלְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

רַק לְמִטָּה הָיָה טַאבְּלִיָּעַ, וְהָיָה כְּתוֹב שֵׁם, שְׁמִי שֵׁישׁ לוֹ כָּל הַשָּׁנִים,
יְכוּל לְעֹלֹת אֶל הָהָר, וְנָתַן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁגָּדַל עָשָׂב בְּמְקוֹם שֶׁצָּרִיכִין לְעֹלֹת
אֶל הָהָר, וּמִי שָׁבָא לְשֵׁם, הָיָה נֹפְלִים לוֹ כָּל הַשָּׁנִים, הֵן שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּרִגְלָיו,
הֵן שֶׁהָיָה רוֹכֵב, הֵן שֶׁהָלַךְ בַּעֲגָלָה עִם בְּהֵמוֹת, הָיָה נֹפְלִים כָּל הַשָּׁנִים, וְהָיוּ
מִנְחִים שֵׁם חֲמָרִים חֲמָרִים שֶׁל שָׁנִים כִּמוֹ הָרִים הָרִים; הַשָּׁנִים מְרַמְזוֹת עַל
עַקְר כְּלֵי הָאֲכִילָה שֶׁל הָאָדָם, וְהַתְּנַאי הָרֵאשׁוֹן, שֶׁיְהִיָּה גוֹפּוֹ שֶׁל אָדָם יְכוּל
לְקַבֵּל דְּבָרֵי תוֹרָה, וְלִהְיוֹת פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, הוּא עַל-יְדֵי שִׁישְׁמֹר מְאֹד עַל
בְּשָׂרוֹת הַמְּזוֹן, וְיִהְיֶה נִזְקֵר מֵה שֶׁהוּא אוֹכֵל, וְכַעֲזֵן שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי דְּבָרִים, רַמֵּז חֲתָל): לֹא זָכָה אָדָם לְתוֹרָה שֶׁיִּכְנָסוּ בְּתוֹךְ מַעֲיו, יִבְקָשׁ
רַחֲמִים עַל אֲכִילָה וְשִׁתְיָה יִתְרָה, שֶׁלֹּא תִּכְנָס לְתוֹךְ מַעֲיו, עֵינֵי שָׁם; כִּי
מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים מְטַמְּטִים לֵב הָאָדָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַלֵּט
דְּבָרֵי תוֹרָה וְלַמּוֹדֵי הָאֱמוּנָה, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב הַרְמְב"ם ז"ל בְּאַגְרָתוֹ לְאַנְשֵׁי תִימָן,
שֶׁעַקְר הַטַּעַם שֶׁהָיָה לָהֶם נִסְיוֹן גְּדוֹל כָּל-כֶּף בְּעַקְרֵי הָאֱמוּנָה, מִחֲמַת שֶׁלֹּא
נִשְׁמְרוּ בְּכִשְׁרוֹת הַמְּזוֹן כְּרָאוּי, וְטַמְּטְמוּ לָבָם בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן. וְכֵן רָאִינוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ, שֶׁכָּל הַצְּלַחַת הָעַרְב־רַב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, לְהַעֲבִיר
אֲלֵפִים וְרַבּוֹת מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל הַדָּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הָיָה עַל-יְדֵי
שֶׁפְּטְמוּ אוֹתָם קִדְם בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, וּמְכָרוּ לָהֶם בְּשָׂר גַּמְלִים וְחֲמוּרִים
וּשְׁפָנִים תַּחַת הַכֶּשֶׁר שֶׁל רַבָּנִים, וְאַחַר שֶׁנִּטְמְטְט לָבָם בְּנִבְלוֹת וּטְרָפוֹת, הָיָה
בְּנִקְל לְהַעֲבִיר אוֹתָם עַל הַדָּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלִכֵּן הָיָה כְּתוֹב עַל הַלּוּחַ

אחר־כֵּן לָקְחוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל. וְחִזְרוּ וְהִעֲמִידוּ יַחַד
 אֶת הַפֶּאֶטְרֵעַט כְּבָרְאֲשׁוֹנָה, וְאֶת הַכֶּתֶר לָקְחוּ
 וְרַחְצוּ אוֹתוֹ, וְחִזְרוּ וּתְלֹאוּם בְּמִקְוָמָם, וְהִקְיֵץ הַמֶּלֶךְ.
 וְהִסְתַּכֵּל תִּכְרַף עַל הַדָּף שֶׁהֵגֵן עָלָיו מֵאֵיזָה נִימוּס שֶׁל אֵיזָה
 אִמָּה הוּא, וְרָאָה שֶׁכְּתוּב בּוֹ הַנִּימוּס שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהִתְחִיל

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׁלֵמֻטָּה מִן הַהֵר, שָׂרַק מִי שֵׁישׁ לוֹ כָּל הַשָּׁנִים יְכוֹל לַעֲלוֹת עַל הַהֵר, לְרַמֵּז
 שָׂרַק מִי שֵׁישׁ לוֹ כָּל הַל"ב שָׁנִים, הַמְּכֻנָּיִם כְּנֶגֶד הַל"ב נְתִיבוֹת חֻכְמָה כְּפִדּוּעַ,
 וְהוּא מִתְחַכֵּם מְאֹד לְשֹׁמֵר בְּשִׁמְרָה מְעֵלָה כָּל מָה שֶׁמְכַנֵּס לְתוֹךְ פִּי, שְׁלֵא
 יִכְשַׁל בְּשׁוּם מֵאֶכֶל אָסוּר, עַל־יְדִי־זָה הוּא יְכוֹל לַעֲלוֹת אֶל הַהֵר, וּלְהַשִּׁיג
 הַשְּׂגוֹת הַתּוֹרָה.

אחר־כֵּן לָקְחוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל, וְחִזְרוּ וְהִעֲמִידוּ יַחַד אֶת הַפֶּאֶטְרֵעַט
 כְּבָרְאֲשׁוֹנָה, וְאֶת הַכֶּתֶר לָקְחוּ וְרַחְצוּ אוֹתוֹ, וְחִזְרוּ וּתְלֹאוּם בְּמִקְוָמָם; כִּי רַבְּנוּ
 ז"ל אָמַר (שיחות־הַר"ן, סימן עח): בְּכָל מְקוֹם יֵשׁ יִשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ מִי שֶׁעוֹשֶׂה כָּל
 הָעוֹלוֹת, אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּהִכָּרַח נִמְצָא בּוֹ אֵיזָה יִשְׂרָאֵל, רַק שֵׁישׁ חִלּוּק בֵּין
 בְּנֵי־אָדָם מְתִי מִתְחִיל הַיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ אָדָם שֶׁהֵיִשְׂרָאֵל מִתְחִיל אֶצְלוֹ תִּכְרַף, וְיֵשׁ שְׂאִין
 מִתְחִיל אֶצְלוֹ הַיִּשְׂרָאֵל רַק אַחֲר־כֵּן שֶׁעוֹשֶׂה עוֹלָה, וְיֵשׁ שֶׁמִּתְאַחֵר אֶצְלוֹ הַתְּחִלַּת
 הַיִּשְׂרָאֵל יוֹתֵר, דִּהְיִינוּ אַחֵר שֶׁעֲשֵׂה פְמָה עוֹלוֹת, וְכֵן יֵשׁ שֶׁמִּתְחִיל אֶצְלוֹ בְּאַחֵר
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יִמְצָא גַם בּוֹ אֵיזָה יִשְׂרָאֵל רַק שֶׁהוּא מְאַחֵר הַרְבֵּה,
 וְלִכֵּן אֵלּוּ שֶׁחֲתָכוּ לוֹ אֶת הָרֹאשׁ וְהַכֶּתֶר, וְזָרְקוּ אֶת זֶה בַּבֶּץ, וְלִכְלְכוּ אֶת זֶה,
 לְבִסּוּף אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים חִזְרוּ וְלָקְחוּ אֶת הָרֹאשׁ וְהַכֶּתֶר, וְרַחְצוּ אוֹתוֹ וְהִחְזִירוּ
 אוֹתוֹ עַל מְקוֹמוֹ. וְהִקְיֵץ הַמֶּלֶךְ, וְהִסְתַּכֵּל תִּכְרַף עַל הַדָּף שֶׁהֵגֵן עָלָיו מֵאֵיזָה
 נִימוּס שֶׁל אִמָּה הוּא, כִּי זֶה מִמִּדַּת הַכֶּתֶר הַטּוֹב, שֶׁאָדָם צְרִיף לְהִתְבּוֹנֵן
 הֵיטֵב מִי הֵגֵן בְּעֵדוֹ בְּעֵת שֶׁהָיָה בְּעֵת צָרָה, וְרָאָה שֶׁכְּתוּב בּוֹ הַנִּימוּס שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, כִּי הַדָּף הַזֶּה הוּא הַתּוֹרָה, וְזֶה מָה שֶׁמֵּגֵן עַל הָאָדָם, כְּמֵאמְרָם ז"ל
 (סוֹטָה כ"א): מָה אוֹר מִגֵּן לְעוֹלָם, אֶף תּוֹרָה מְגַנָּה לְעוֹלָם; וְכֵן אָמְרוּ (מִדְרַשׁ
 מְשָׁלִי, פְּרָשָׁה ב', סימן ד'): מָה הַמֵּגֵן הַזֶּה מִגֵּן עַל הָאָדָם, כֵּן תּוֹרָה מְגַנָּה עַל

לְהִסְתַּפֵּל (על הַדָּף) בְּדֶרֶךְ אֱמֶת. וְהִבִּין הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. וַיֵּשֶׁב
עַצְמוֹ, שֶׁהוּא עַצְמוֹ בּוֹדְאֵי יְהוּה יִשְׂרָאֵל. רַק מָה עוֹשִׂין
לְהַחְזִיר לְמוֹטֵב כָּלֵם לְהִבְיָאֵם לְהָאֱמֶת?

וַיֵּשֶׁב עַצְמוֹ, שְׂיִלְךָ וַיִּסַּע לְבַקֵּשׁ חֲכָם שְׂיִפְתֹּר לוֹ הַחֲלוּם

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

כָּל הַמַּתְעַסֵּק בָּהּ. וְהִתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל (על הַדָּף) בְּדֶרֶךְ אֱמֶת; כִּי מִי שְׂזוּכָה
לְהִתְבּוֹנֵן בַּתּוֹרָה בְּעֵין אֱמֶת, רוֹאֶה אֶת הָאֱלֻקוֹת שְׂבִתוֹף הַתּוֹרָה, וְאִזּוּ מֵאִיר
עַל עַצְמוֹ אֹר גָּדוֹל מְאֹד, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (אִיכָּה רַבָּה פְּתִיחַתָּא, סִימֵן ב'): מִתּוֹף
שְׁהִיוּ מִתְעַסְקִין בָּהּ, הַמְּאֹר שְׂבָה הִזָּה מִחֲזוּרֵן לְמוֹטֵב; וְהִבִּין הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ;
כִּי מִי שְׂחַפֵּץ בְּאֱמֶת נוֹתְנִים לוֹ מִלְּאָף שֶׁל אֱמֶת, וּמִבִּין אֶת הַדָּבָר בְּאֱמֶת
לְאֱמֶתוֹ. וַיֵּשֶׁב עַצְמוֹ, שֶׁהוּא עַצְמוֹ בּוֹדְאֵי יְהוּה יִשְׂרָאֵל; כִּי מִי שְׂלוֹמֵד תּוֹרָה,
הַתּוֹרָה מִחֲזוּרְתָהּ לְמוֹטֵב, וּמֵאִירָה בּוֹ אֹר אֱלֹקֵי. רַק מָה עוֹשִׂין לְהַחְזִיר
לְמוֹטֵב כָּלֵם לְהִבְיָאֵם לְהָאֱמֶת? וְזֶה סִימֵן שְׂאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמְהָ, שֶׁהוּא
רוֹצֵה לְלַמֵּד גַּם אֶת אַחֲרִים, וְלְהַחְזִיר אוֹתָם לְמוֹטֵב, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (סִפָּה מֵט):
מֵאִי דְכָתִיב (מְשָׁלִי לֹא, כו): "פִּיהָ פִּתְחָה בְּחֻכְמָהּ, וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה",
וְכִי יֵשׁ תּוֹרָה שֶׁל חֶסֶד, וַיֵּשׁ תּוֹרָה שְׂאִינָה שֶׁל חֶסֶד? אֲלֹא תּוֹרָה לְשִׁמְהָ —
זוֹ הִיא תּוֹרָה שֶׁל חֶסֶד, שְׂלֹא לְשִׁמְהָ — זוֹ הִיא תּוֹרָה שְׂאִינָה שֶׁל חֶסֶד. אִיכָּא
דְּאֲמְרֵי תּוֹרָה לְלַמְדָּה — זוֹ הִיא תּוֹרָה שֶׁל חֶסֶד, שְׂלֹא לְלַמְדָּה — זוֹ הִיא
תּוֹרָה שְׂאִינָה שֶׁל חֶסֶד. וְלִכֵּן כְּשֶׁלְּבַר יִשְׂרָאֵל בּוֹעֵר מְאֹד לְהַחְזִיר אֶת כָּל
הָעוֹלָם כָּלוֹ לְמוֹטֵב, וְלְהַחְדִּיר בָּהֶם חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵיתָא, סִימֵן שֶׁהוּא לוֹמֵד תּוֹרָה
לְשִׁמְהָ, וְהוּא אוֹחֵז בְּמִדַּת הַחֶסֶד.

וַיֵּשֶׁב עַצְמוֹ, שְׂיִלְךָ וַיִּסַּע לְבַקֵּשׁ חֲכָם שְׂיִפְתֹּר לוֹ הַחֲלוּם פְּהוּיָתוֹ; כִּי
בְּאֱמֶת כָּל הַשְּׂבָעִים שָׁנָה שֵׁישׁ לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם — זֶה כְּחֲלוּם גָּדוֹל, כְּמוֹ
שְׂפָתוֹב (אִיּוֹב כ, ח): "כְּחֲלוּם יַעוֹף וְלֹא יִמְצָאֵהוּ וַיִּבַּד כְּחֲזוּיוֹן לִילָה"; וְצָרִיכִים
חֲכָם שֶׁהוּא צָדִיק אֱמֶת, שְׂיִפְתֹּר לָנוּ אֶת חֲלוּמָנוּ, שְׂאֲנַחְנוּ חוֹלְמִים בְּהַקִּיץ,
כִּי יְכוּלִים לַעֲבֹר יָמִים וְשָׁנִים, שְׂאָדָם יֵשֵׁן בְּשָׁנָה עֲמָקָה וְחוֹלָם חֲלוּמוֹת,
כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימֵן ס'): יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֵׁישָׁנִים

בְּהוֹיֹתוֹ. וְלָקַח עִמּוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים וְנָסַע לְהַעוֹלָם, לֹא בְּדֶרֶךְ
הַמֶּלֶךְ, רַק כְּאִישׁ פְּשׁוּט. וְהָיָה נוֹסֵעַ מֵעִיר לְעִיר וּמִמְדִּינָה
לְמְדִינָה, וְשָׂאל אִיךְ נִמְצָא חָכָם שְׂיוּכָל לְפִתּוֹר חִלּוּם
בְּהוֹיֹתוֹ. וְהוֹדִיעוּ לוֹ שְׁשָׁם וְשָׁם נִמְצָא חָכָם כְּזֶה. וְנָסַע
לְשָׁם. וּבָא אֶל הַחָכָם, וְסִפֵּר לוֹ הָאֱמֶת, אִיךְ שֶׁהוּא מֶלֶךְ

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

אֶת יְמֵיהֶם, וְאֵף שֶׁנִּדְמָה לְעוֹלָם, שֶׁהֵם עוֹבְדִים אֶת הַשֵּׁם, וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה
וּתְפִלָּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל עֲבוֹדָתָם נִשְׁאֲרֵת לְמִשָּׁה, כִּי אֵין בְּזֶה שְׂכָל וּמְחִיז, וְצָרִיכִים
לְעוֹרֵר אוֹתָם מִהַשְׁנָה, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצָּדִיק וְהַחָכָם הָאֱמֶת. וְלָכֵן
צָרִיכִים לְנָסַע אֵלָיו, שֶׁיִּפְתֹּר לָנוּ אֶת הַחִלּוּם, הֵינּוּ שֶׁיִּגְלֶה לּוֹ אֶת אֱמֶת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לִידַע עַל מַה נִּבְרָא, וּמַה תְּכַלִּיתוּ בַחַיִּים. וְלָקַח עִמּוֹ
שְׁנֵי אֲנָשִׁים, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲמָא בְּלֻק): זֶה דֶּרֶךְ אֶרֶץ, אָדָם
חָשׁוּב הַיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ, צָרִיךְ שְׁנַיִם לְשִׁמּוֹשׁ; וְנָסַע לְהַעוֹלָם לֹא בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ,
רַק כְּאִישׁ פְּשׁוּט; כִּי כְּשֶׁנוֹסְעִים אֶל צָדִיק אוֹ אֶל חָכָם אֱמֶת, שֶׁיִּפְתֹּר לּוֹ אֶת
חִלּוּמוֹ, וְיִגְלֶה לּוֹ אֶת עֲנִיָּנוּ וּמַה תְּכַלִּיתוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, צָרִיךְ לְבֹא אֵלָיו כְּאָדָם
פְּשׁוּט, וְכַמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב), שֶׁסִּימָן אִם
הוּא בָּא אֶל צָדִיק אֱמֶת — אִם נוֹפֶלֶת עָלָיו שְׁפִלוּת, וְכִּף צָרִיךְ לְבֹא אֶל
צָדִיק כְּאָדָם פְּשׁוּט, שֶׁלֹּא יַחְזִיק אֶת עַצְמוֹ לְמִשָּׁהוּ, אֲלֵא יִהְיֶה מִפִּיר אֶת
מְקוֹמוֹ, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְקַבֵּל הַרְבֵּה מִהַצָּדִיק. וְהָיָה נוֹסֵעַ מֵעִיר לְעִיר וּמִמְדִּינָה
לְמְדִינָה, וְשָׂאל אִיךְ נִמְצָא חָכָם, שְׂיוּכָל לְפִתּוֹר חִלּוּם בְּהוֹיֹתוֹ; כִּי זֶה לֹא בָּא
כָּל-כִּף קָל לְמַצָּא אֶת הַצָּדִיק, כִּי צָרִיכִים לְנָסַע מֵעִיר לְעִיר, וּמִמְקוֹם לְמִקוֹם,
עַד שֶׁיִּמְצָא אֶת הַצָּדִיק הָאֱמֶת, שֶׁיִּכּוֹל לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִהַחִלּוּמוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת
שֶׁלוֹ, וְאֵל יִטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּאִלוֹ זֶה קָל לְמַצָּא אוֹתוֹ. וְהוֹדִיעוּ לוֹ, שְׁשָׁם וְשָׁם
נִמְצָא חָכָם כְּזֶה; כִּי אִם מְחַפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים בְּאֱמֶת, לְבִסוּף מְגִלִּים לוֹ אֵיפֹה
נִמְצָא הַצָּדִיק. וְנָסַע לְשָׁם, וּבָא אֶל הַחָכָם, וְסִפֵּר לוֹ הָאֱמֶת; כִּי כְּשֶׁבָּאִים אֶל
הַצָּדִיק, צָרִיכִים לְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בְּאֱמֶת, וְאֶסוּר לְהַעֲלִים
וּלְהַסְתִּיר דָּבָר מִהַצָּדִיק, וְכַמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
ד'), שֶׁזֶה בְּחִינַת וְדוּי דְבָרִים לְפָנֵי הַצָּדִיק. אִיךְ שֶׁהוּא מֶלֶךְ, כְּמֵאמָרָם ז"ל

וּכְבֹּשׁ מִלְחָמוֹת וְכָל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה פִּנְ"ל, וּבִקְשׁ מִמֶּנּוּ
 לְפָתוֹר חִלּוּמוֹ. וְהָשִׁיב לוֹ: אֲנִי בְּעַצְמִי אֵינִי יָכוֹל לְפָתוֹר
 רַק שֵׁישׁ זְמַן, בְּאוֹתוֹ יוֹם בְּאוֹתוֹ חֹדֶשׁ, וְאֲזִי אֲנִי מְקַבֵּץ
 כָּל סַמְמָנֵי הַקְּטָרֶת וְעוֹשֶׂה מֵהֶם מִרְכָּב. וּמַעֲשֵׂנִין אֶת
 הָאָדָם בְּאֵלוֹ הַקְּטָרֶת, וְאוֹתוֹ הָאָדָם חוֹשֵׁב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ מֵה
 שְׂרוּצָה לְרֵאוֹת וְלִידַע, וְאֲזִי יֵדַע הַכֹּל.

גַּהְרֵי אַפְרָסִמוֹן

(גטין סב.): מִנָּא לָךְ דְּרַבְנָן אִיקְרוּ מְלָכִים? אָמַר לְהוּ, דְּכִתִּיב (מְשַׁלֵּי ח, טו): "בִּי
 מְלָכִים יִמְלְכוּ" וְגו'. וְכַבֵּשׁ מִלְחָמוֹת, שָׂזוּ מִלְחָמַת הַיָּצָר, שְׁעוֹבָד אֶפְלוּ עַל
 צַדִּיקִים וְחֻכְמִים גְּדוֹלִים, כְּמֵאמָרָם ו"ל (ספּה נב.): כִּי הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת, אָמַר
 אֲבִי וּבַתְּלִמִּידֵי חֻכְמִים יוֹתֵר מִכָּל־אֶדָם; אֲשֶׁר הַיָּצָר הִרְעַ מִתְּנַבֵּר בַּתְּלִמִּידֵי
 חֻכְמִים וּבַצַּדִּיקִים יוֹתֵר מִכָּל אֶדָם. וְכָל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה פִּנְ"ל; כִּי צְרִיכִים
 לְסַפֵּר לְצַדִּיק הָאֵמֶת אֶת כָּל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו וְעוֹבֵר עָלָיו. וּבִקְשׁ מִמֶּנּוּ לְפָתוֹר
 חִלּוּמוֹ, כְּדֵי לְהוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׂנָה הַעֲמֻקָּה שֶׁהוּא יֵשֵׁן, וְיִתְעוֹרֵר לִידַע אִיךָ
 לְהִתְנַהֵג. וְהָשִׁיב לוֹ: אֲנִי בְּעַצְמִי אֵינִי יָכוֹל לְפָתוֹר, כִּי כָּךְ דְּרָכֵי הַצַּדִּיקִים
 הָאֵמֶתִּים, שֶׁקֹּדֶם מִתְחַמְּקִים וְאוֹמְרִים, שֶׁאֲנִי לֹא יָכוֹל, כְּמֵאמָרָם ו"ל (בְּרֻכּוֹת
 ד): לֵמַד לְשׁוֹנֵף לֹמֵר 'אֵינִי יוֹדֵעַ', רַק שֵׁישׁ זְמַן בְּאוֹתוֹ יוֹם וּבְאוֹתוֹ חֹדֶשׁ,
 וְאֲזִי אֲנִי מְקַבֵּץ כָּל סַמְמָנֵי הַקְּטָרֶת, וְעוֹשֶׂה מֵהֶם מִרְכָּב, וּמַעֲשֵׂנִין אֶת הָאָדָם
 בְּאֵלוֹ הַקְּטָרֶת, וְאוֹתוֹ הָאָדָם חוֹשֵׁב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ מֵה שְׂרוּצָה לְרֵאוֹת וְלִידַע, וְאֲזִי
 יֵדַע הַכֹּל; שְׁנֵה סוּד יוֹם הַכְּפוּרִים, יוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה, שָׂאז הַכֹּהֵן גְּדוֹל שֶׁהוּא
 הַצַּדִּיק, נִכְנָס לְפָנָי וּלְפָנָיִם לְהַקְטִיר קְטָרֶת, וּמִשָּׁם נִשְׁפָּע עַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל
 שֶׁפַּע הַדַּעַת, שָׂאז נִכְנָס בְּאֶדָם הִרְהוּר תְּשׁוּבָה, וּמִתְחִיל לְחַשֵּׁב כָּל מֵה שֶׁעָבַר
 עָלָיו מֵאֲז שֶׁנִּמְצָא בְּזֵה הָעוֹלָם, כִּי הַקְּטָרֶת מְשַׁמַּח אֶת הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (מְשַׁלֵּי כז, ט): "וּקְטָרֶת יִשְׁמַח לֵב"; וּכְשֵׁישׁ לְאֶדָם שְׂמֻחָה, אֲז נִתְרַחֵב דַּעַתּוֹ,
 כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר, חֶלֶק ב', סִימָן י'): מֵה שֶׁהָעוֹלָם רְחוּקִים
 מִתְּקוּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְחַמֵּת שְׂאִין לָהֶם יִשׁוּב הַדַּעַת, כִּי אֵינָם שְׂמֻחִים,
 כִּי עַל-יַדֵּי שְׂמֻחָה מִתְרַחֵב הַדַּעַת, וְאֲז זוֹכָה לְדַעַת אֶת הַכֹּל.

וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עֲצָמוֹ: מֵאַחַר שֶׁכָּבַר כֹּלָה זְמַן רַב בְּשִׁבִיל
 זֶה, שִׁימְתִין עוֹד עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַחֲדָשׁ,
 וְאִזִּי עָשָׂה לוֹ הַחֲכָם בֵּן כַּנְּזִ"ל. וְעִשָּׂן אוֹתוֹ עִם הַקְּטָרֶת
 כַּנְּזִ"ל, וְהִתְחִיל לְרֹאוֹת אֲפָלוֹ מִה שֶׁהָיָה נֶעְשָׂה עִמּוֹ קֶדֶם
 הַלְדָּה בְּעֵת שֶׁהָיָה הַנְּשָׂמָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְרָאָה שֶׁהָיוּ
 מוֹלִיכִין הַנְּשָׂמָה שְׁלוֹ דְרָךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהָיוּ מִכְרִיזִין

גַּחְרֵי אֲפֶרְסָמוֹן

וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עֲצָמוֹ: מֵאַחַר שֶׁכָּבַר כֹּלָה זְמַן רַב בְּשִׁבִיל זֶה, שִׁימְתִין עוֹד
 עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַחֲדָשׁ; הֵינּוּ הָאָדָם צָרִיךְ לֵישֵׁב אֶת עֲצָמוֹ, אִם כָּבַר
 חֲכָה כָּל-כָּף הַרְבֵּה זְמַן, עַד שִׁיכַנֵּס אֶל הַקְּדוּשָׁה, לְמָה שֶׁלֹּא יִחַפֵּה עַד הַיּוֹם
 שְׁאָמַר לוֹ הַחֲכָם, כִּי בְדֶרֶךְ כָּלֵל רוֹאִים, שֶׁבְּנֵי-אָדָם רוֹצִים לְהַכְנִס בֶּן רִגְעַ אֶל
 הַקְּדוּשָׁה, וּבְאִמַּת זֶה לּוֹקַח הַרְבֵּה זְמַן, וְרַבִּים בּוֹרְחִים תַּכְף-וּמְיָד, כִּי מֵאַחַר
 שְׂרוּאִים שְׂאִינָם מִצְּלִיחִים בְּזֶה, לְכֵן הֵם חוֹזְרִים לְאַחֹר. וְעַל זֶה צְרִיכִים
 אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אִם הַחֲכָם אָמַר לְחַכּוֹת עַד יוֹם פְּלוֹנִי וְחֲדָשׁ פְּלוֹנִי —
 צְרִיכִים לְהֶאֱמִין לוֹ. וְעַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, לְדַעַת אִיךָ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד.
 וְאִם יֵשׁ לְאָדָם אֲמוּנַת חֲכָמִים, וּמַחֲכָה עַד הַזְּמַן שֶׁהַחֲכָם אָמַר לוֹ, אִזִּי יִגִּיעַ
 גַּם יוֹם יִשׁוּעָתוֹ, כִּי כָּל בֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל יְכוּל לְזַכּוֹת לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, אִם
 רַק יִתְחַזַּק בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי הַמֶּלֶךְ עָשָׂה לְעֲצָמוֹ חֲשׁוֹבֹן — אִם כָּבַר בְּלִיתִי
 כָּל-כָּף הַרְבֵּה זְמַן, לְמָה לֹא אֲחַפֵּה עַד הַיּוֹם וְהַחֲדָשׁ שְׁאָמַר לִי הַחֲכָם. וְאִזִּי
 עָשָׂה לוֹ הַחֲכָם בֵּן כַּנְּזִ"ל, וְעִשָּׂן אוֹתוֹ עִם הַקְּטָרֶת כַּנְּזִ"ל, וְהִתְחִיל לְרֹאוֹת אֲפָלוֹ
 מִה שֶׁהָיָה נֶעְשָׂה עִמּוֹ קֶדֶם הַלְדָּה, בְּעֵת שֶׁהָיָה הַנְּשָׂמָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְרָאָה
 שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִין הַנְּשָׂמָה שְׁלוֹ דְרָךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת; כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ לִישׁוּב
 הַדַּעַת כְּזֶה, עַד שִׁיתְּבוֹנֵן הֵיטֵב אִיךָ שֶׁהוֹלִיכוֹ אוֹתוֹ דְרָךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת,
 כַּמֵּאֲמָרָם ו"ל (נדה ל:), שֶׁמִּשְׁבִּיעִין אוֹתוֹ: תְּהִי צְדִיק, וְאֵל תְּהִי רָשָׁע, וּמֵרִאִים
 לוֹ אֶת כָּל הַשְּׁעִשׂוּעִים שֵׁישׁ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֵל כָּל מִה שֶׁיְכוּלִים
 לְזַכּוֹת, עַל-יְדֵי הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁיחִיָּה כָּאֵן לְמִטָּה, וְעִשָּׂה
 אֶת רְצוֹנוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְהָיוּ מִכְרִיזִין וְשׁוֹאֲלִין: מִי שֵׁישׁ לוֹ לְלַמֵּד חוֹב עַל זֹאת

וְשׂוֹאֲלִין: מִי שֵׁישׁ לוֹ לְלַמֵּד חוֹב עַל זֹאת הַנְּשֻׁמָּה יָבֹוא.
וְלֹא הָיָה בְּנִמְצָא אֶחָד לְלַמֵּד חוֹב עָלֶיהָ.

בְּתוֹךְ-כֶּךָ בָּא אֶחָד וְרָץ וְצָעַק: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמַע
תְּפִלָּתִי; אִם זֶה יָבֹוא לְעוֹלָם, מַה לִּי לַעֲשׂוֹת
עוֹד, וְעַל מַה בְּרֵאתֵנִי. וְזֶה הָיָה הַסֵּמֶ"ךְ-דִּמְ"ם (הֵינּוּ זֶה שֶׁצָּעַק
כָּל זֶה הָיָה הַסֵּמֶ"ךְ-דִּמְ"ם בְּעֵצְמוֹ). וְהַשִּׁיבוּ לוֹ: זֹאת הַנְּשֻׁמָּה

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַנְּשֻׁמָּה — יָבֹוא; כִּי זֶה מְסוּד הַגִּלְגּוּל, אִם יֵשׁ לְאָדָם מְשֵׁהוּ לְתַקֵּן, מוֹדִיעִים
לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם עַל אֵיזָה דְבָר הוּא צָרִיךְ לְרַדֵּת עוֹד פְּעַם, כְּדֵי שִׁיתַקֵּן זֹאת,
וּכְשֶׁנִּכְנַסְתָּ בְּאָדָם אֵיזוֹ תְּשׁוּקָה לְעֵסֶק בְּמַצָּוָה מְסִימַת כָּל יְמֵי חַיָּו, הוּא צָרִיךְ
לְדַעַת, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה הוּא יֵרֵד עוֹד פְּעַם לְעוֹלָם, כִּי מְסַתְמָא מְצָאוּ עָלָיו חוֹב,
כִּי בְּמַצָּוָה הַזֹּאת לֹא הָיָה נֹזֶה־ר, אוֹ בְּלִמּוּד הַזֶּה הִתְרַשַּׁל. וְלִכֵּן כְּשִׁינְרַדְתָּ
נְשֻׁמָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנִמְשָׁךְ לוֹ רְצוֹן לְתַקֵּן מְשֵׁהוּ, אוֹ לְעֵסֶק בְּאֵיזוֹ מַצָּוָה
מְסִימַת, אוֹ לְלַמֵּד בְּאֵיזָה לִמּוּד מְסִים, עָלָיו לְעֵסֶק בְּזֶה בֵּיתֵר שְׂאת וּבֵיתֵר
עוֹ, כִּי עַל זֶה בָּא לְזֶה הָעוֹלָם לְתַקֵּן. וְלֹא הָיָה נִמְצָא אֶחָד לְלַמֵּד חוֹב עָלֶיהָ
[זֶה סוֹבֵב עַל נְשֻׁמַת רַבּוֹנוֹ וְ"ל, כְּאֲשֶׁר רָמַז בְּסִפּוּר הַזֶּה, שֶׁזֶה סוּד נְסִיעָתוֹ.
וְלִכֵּן יָדוּעַ, שֶׁעַל רַבּוֹנוֹ וְ"ל לֹא הָיָה שׁוֹם דְּבָר לְתַקֵּן, כִּי הִתְפָּאֵר, אֲשֶׁר בְּעַת
שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן הִלֵּךְ לְאֹכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, נְשֻׁמַתוֹ בְּרַחֲמָה, וְלֹא הִיָּתָה
בְּחֵטָא הַזֶּה, כִּידוּעַ אֲשֶׁר כָּל הַנְּשֻׁמּוֹת כְּלוּלוֹת בְּנְשֻׁמַת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וּכְשֶׁהוּא
אֹכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מִזֶּה בָּא, שֶׁכָּלל הַנְּשֻׁמּוֹת נִתְעַרְכוּ בָּהֶם טוֹב וְרַע,
וְרַק הָיוּ נְשֻׁמּוֹת בּוֹדְדוֹת שֶׁהֵם בְּרַחוּ, וְלֹא רְצוּ לְהַשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ, וְרַבּוֹנוֹ וְ"ל
הִתְפָּאֵר, שֶׁגַּם נְשֻׁמַתוֹ הִיָּתָה בֵּין אֵלּוֹ שֶׁבְּרַחוּ, וְלִכֵּן לֹא מְצָאוּ שׁוֹם חוֹב עָלָיו].

בְּתוֹךְ כֶּךָ בָּא אֶחָד וְרָץ וְצָעַק: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמַע תְּפִלָּתִי, אִם זֶה
יָבֹוא לְעוֹלָם, מַה לִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד, וְעַל מַה בְּרֵאתֵנִי! וְזֶה הָיָה הַסֵּמֶ"ךְ-דִּמְ"ם
(הֵינּוּ זֶה שֶׁצָּעַק כָּל זֶה, הָיָה הַסֵּמֶ"ךְ-דִּמְ"ם בְּעֵצְמוֹ); כִּי כָּל בְּרִיאַת הַסֵּמֶ"ךְ-דִּמְ"ם

צְרִיכָה לִירֵד לְהַעוֹלָם בְּיָדַי. וְאַתָּה חָשַׁב לְךָ עֲצָה. וְהִלַּךְ לָו.

גַּהְרִי אַפְרָסְמוֹן

הִיְתָה, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי־אָדָם בְּעֵבְרוֹת, וּלְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הַסֵּמ"ךְ־מ"ם — שִׁסִּית וַיִּדְיַח אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, וְהַכֵּל כְּדֵי לְנַסּוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל מִי יִלְכוּ, וְכַמוּכָא בְּזִהַר (זֶהר תְּרוּמָה קסג.): לְמַלְכָּא דְהִנְהוּ לִיה בַּר יַחֲדָאִי, וְהִנְהוּ רַחִים לִיה יַתִּיר, וּפְקִיד עָלֵיהּ בְּרַחֲמֵי דְאֵל יִקְרַב גְּרַמְיָה לְאַתְתָּא בִישָׂא בְּגִין דְּכָל מָאן דְּיִקְרַב לְגַבְהָ לָאו כְּדָאִי אִיהוּ לְאַעֲלָא גּוּ פְּלִטְרִין דְּמַלְכָּא. אוּדִי לִיה הֵהוּא בְּרָא לְמַעַבְד רְעוּתִיָּה דְאַבּוּי בְּרַחֲמֵי בְּבִיתָא דְּמַלְכָּא לְבַר הָוֹת חֲדָא זּוּנְה יָאָה בְּחִיזוּ וּשְׁפִירָא בְּרִיּוּא. לִיּוּמִין אָמַר מַלְכָּא בְּעִינָא לְמַחְמֵי רְעוּתִיָּה דְּבָרִי לְגַבְאִי. קָרָא לָהּ לְהֵהִיא זּוּנְה, וְאָמַר לָהּ זִילִי וְתַפְתִּי לְבָרִי לְמַחְמֵי רְעוּתִיָּה דְּבָרָה לְגַבְאִי. הֵהִיא זּוּנְה מְאִי עֲבַדַּת אֲזֻלַּת אֲבַתְרִיָּה דְּבָרָה דְּמַלְכָּא שְׁרָאת לְחַבְקָא לִיה וּלְנִשְׁקָא לִיה וּלְפַתִּי לִיה בְּכַמְה פְּתוּיִין. אִי הֵהוּא בְּרָא יְאוּת וְאַצִּית לְפַקּוּדָא דְאַבּוּי, גָּעַר בָּהּ וְלֹא אֲצִית לָהּ וְדַחִי לָהּ מְנִיָּה. כְּדִין אַבּוּי חֲדִי בְּבָרִיָּה וְאַעֲלִי לִיה לְגוּ פְּרַגּוּדָא דְּהִיכְלִיָּה, וְיַהִיב לִיה מְתַנָּן וּנְבֻזְבּוּזָא וַיִּקַּר סְגִיָּא. מָאן גְּרַיִם כָּל הָאִי יִקַּר לְהָאִי בְּרָא, הָוִי אִימָא הֵהִיא זּוּנְה; וְלַכֵּן לֹא בְּחַנְסָא שְׁצַעֲקָ הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, אִם הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת תִּרְדּוּ, אִין לִי כְּבֹר מַה לְעֲשׂוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם. כִּידוּעַ אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל — הִיא הִיא הַנְּשֻׁמָּה, שְׁמַמְנוּ מִפְּחַד כָּל־כֹּף הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, כִּי יֵשׁ בְּכַחוֹ לְהַחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לְמוּטָב, וְלַכֵּן כָּל מִי שְׁעוֹזֵר לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, הַסֵּמ"ךְ־מ"ם בְּעֲצָמוֹ לּוֹקַח אֶת עֲצָמוֹ עָלָיו, וְלוֹחֵם נְגִדּוֹ, כִּי זֶה מְלַחְמָה רּוּחַנִית, כִּי עַל־יְדֵי דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, יִכְבַּשׁ מְשִׁיחַ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וְהַשִּׁיבּוּ לָו: זֹאת הַנְּשֻׁמָּה צְרִיכָה לִירֵד לְהָעוֹלָם בְּיָדַי, כִּי (יַחֲזַקָא ל ז, ב): "קָץ בָּא הַקָּץ", כִּי הִגִּיעַ הַזְּמַן לְהַגְאֵל כְּבֹר, וְאַתָּה חָשַׁב לְךָ עֲצָה נְגִדּוֹ, כִּי גַם מִן הַשָּׁמַיִם מְסַכִּימִים עִם רַבְּנוּ ז"ל, אָף מִפְּנֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, אָמְרוּ לְסֵמ"ךְ־מ"ם, צֵא וְחָשַׁב לְעֲצָמְךָ עֲצָה נְגִדּוֹ, וְהִלַּךְ לָו לְחַפְשׁ לְעֲצָמוֹ עֲצָה, אִיךָ לְמַנְעַ וּלְעַכֵּב אֶת יְרִידַת נִשְׁמַתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ

והוֹלִיכוּ אֶת הַנְּשָׁמָה עוֹד דֶּרֶךְ עוֹלָמוֹת עַד שֶׁהִבִּיאוּ
 אוֹתָהּ לְהַבִּית־דִּין שֶׁל מַעְלָה בְּדִי לְהַשְׁבִּיעַ
 אוֹתָהּ, שֶׁתֵּרַד לְהַעוֹלָם. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ עֲדִין לֹא בָּא. וְשָׁלְחוּ
 אַחֲרָיו שְׁלִיחַ וּבָא וְהִבִּיא עִמּוֹ זִמּוֹן אֶחָד שֶׁהָיָה כְּפּוֹף בְּדֶרֶךְ
 הַזִּקְנוֹ, שֶׁהָיָה מִפִּיר עִמּוֹ מִכְּבָר (הֵינּוּ שֶׁהִפְעֵל־דָּבָר הָיָה לוֹ הַפְרוֹת
 עִם זֶה הַזִּקְנוֹ הַכְּפּוֹף מִכְּבָר). וְשָׁחַק וְאָמַר: כְּבָר נָתַתִּי לִי עֲצָה.
 רִשְׁאֵי הוּא לִילֵךְ לְהַעוֹלָם. וְהִנִּיחוּ אֶת הַנְּשָׁמָה וַיִּרְדָּה

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

ו"ל בַּעוֹלָם. וְהוֹלִיכוּ אֶת הַנְּשָׁמָה עוֹד דֶּרֶךְ עוֹלָמוֹת, כִּי כֵּן הוּא סֵדֶר כָּל
 נְשָׁמָה, קֹדֶם שִׁיּוֹרְדֵת לְזֶה הָעוֹלָם, מוֹלִיכִים אוֹתָהּ דֶּרֶךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּמְרַאִים
 לָהּ אֵל אֵילוֹ תַעֲנוּגִים וְשַׁעֲשׂוּעִים הִיא יְכוּלָה לְזַכּוֹת, אִם תִּחְזִיק מֵעַמֵּד בְּזֶה
 עוֹלָם הָעֲשָׂיָה, וְלֹא תִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים
 שֶׁרַק יֵהִיוּ לָהּ, וְתִתְחַזֵּק מִכָּל הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁרַק יְכוּאוּ עָלֶיהָ. עַד
 שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתָהּ לְהַבִּית־דִּין שֶׁל מַעְלָה, בְּדִי לְהַשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ שֶׁתֵּרַד לְהַעוֹלָם;
 כִּי בְּאֵמֶת הַנְּשָׁמָה אֵינָה רוֹצָה לָרֶדֶת, כִּי מָה חֹסֵר לָהּ לְמַעְלָה?! שְׁמָה הִיא
 מִתְעַנְּגֶת מִזִּיו שְׁכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְזֶה עוֹלָם הָעֲשָׂיָה, הַנְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי, הִיא
 יְכוּלָה לִפְלֵ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא כְּרַגַע, עִם כָּל זֹאת מְשִׁבִיעִין אוֹתָהּ שֶׁתֵּרַד,
 וּכְמֵאמָרָם ו"ל (נִדָּה ל:), שֶׁמְשִׁבִיעִין אוֹתוֹ: תְּהִי צְדִיק וְאֵל תְּהִי רָשָׁע; וְאוֹתוֹ
 הָאִישׁ עֲדִין לֹא בָּא, הֵינּוּ שֶׁהַסֵּמ"ך־מ"ם עֲדִין לֹא הִגִּיעַ עִם עֲצָתוֹ אִיךְ לִמְנַעַע
 אֶת הַנְּשָׁמָה מִלָּרֶדֶת, כִּי מִנְּשִׁמַּת רַבְּנוּ ו"ל כָּלֵם פְּחָדוֹ. וְשָׁלְחוּ אַחֲרָיו שְׁלִיחַ,
 כִּי הִכַּל בְּשָׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן — נוֹתְנִים לְהַסֵּמ"ך־מ"ם כַּחוֹת, וּבָא וְהִבִּיא
 עִמּוֹ זִמּוֹן אֶחָד, שֶׁהָיָה כְּפּוֹף בְּדֶרֶךְ הַזִּקְנוֹ, שֶׁהָיָה מִפִּיר עִמּוֹ מִכְּבָר (הֵינּוּ
 שֶׁהִפְעֵל־דָּבָר הָיָה לוֹ הַפְרוֹת עִם זֶה הַזִּקְנוֹ הַכְּפּוֹף מִכְּבָר). [אֲשֶׁר מְקַבֵּל בֵּין אֲנָשִׁי
 שְׁלוּמֵנוּ מִמוֹהֲרַנ"ף ו"ל, שֶׁזֶה הָיָה הַזִּקְנוֹ שֶׁחָלַק עַל רַבְּנוּ ו"ל]. וְשָׁחַק
 הַסֵּמ"ך־מ"ם וְאָמַר: כְּבָר נָתַתִּי לִי עֲצָה. רִשְׁאֵי הוּא לִילֵךְ לְהַעוֹלָם; כִּי זֶה
 בְּעֲצָמוֹ הָיָה עֲצָתוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ך־מ"ם, שֶׁמְצָא אֶחָד שִׁיגְרָם שְׁכָלָם יִשְׁחָקוּ מִדְּבַר
 רַבְּנוּ ו"ל וַיִּבְטְלוּהוּ, וְכַמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּשִׁי־מוֹהֲרַנ"ן, חֵלֶק א', סִימָן קלג),

לְהַעֲוֹלָם. וְהָיָה רוּאָה כָּל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו מִתְחִלָּה וְעַד סוּף, וְאִיךָ נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ, וְהַמְלַחְמוֹת שֶׁהָיָה לוֹ וְכוּ':

(וְלָקַח שְׁבוּיִים וּבְתוֹכָם הָיָה יִפְתָּתָאָר, שֶׁהָיָה לָהּ כָּל מִינֵי חֵן שֶׁבְּעוֹלָם, רַק שָׁזָה הַחֵן לֹא הָיָה מִעֲצָמָה, רַק שֶׁהָיָה תוֹלָה עָלֶיהָ דוּמִיט

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שָׁכַל הָעוֹלָם כְּלוֹ מְלֵא אוֹרוֹת, אֲלֵא הֵיךְ הַקְּטָנָה מִעֲלָמַת וּמְכַסָּה אֶת הָאוֹרוֹת, הֵינּוּ רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֵּה לָנוּ אוֹרוֹת צַחְצְחוֹת, אִיךָ שֶׁמֵּלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וּמֵרָאָה בְּעֵינֵי בֶּשֶׁר, שִׁירָאוּ אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ הַבְּרִיאָה, וּבָא אֶחָד וְצוּחֵק, וְעוֹשֶׂה נְטִיָּה עִם הֵיךְ הַקְּטָנָה שָׁלוֹ, כְּאוֹמֵר בְּדֶרֶךְ צַחוּק, כִּי הַכֵּל כְּלוֹם, וּבָזָה הוּא מְעַלִּים וּמְסַתֵּיר אֶת כָּל הָאוֹר הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא מְאֹד. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁזֶּה רַק עֲצַת הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, כִּי לֹאֵל זֹאת, אִיךָ מַחְלִיפִים אוֹרוֹת צַחְצְחוֹת, אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים — לְצַחוּק שֶׁל אֵיזָה זָקֵן שׁוֹטָה, אוֹ שֶׁל אֶחָד שֶׁמָּטָה בְּיָדוֹ הַקְּטָנָה, לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אוֹרוֹת כְּאֵלוֹ. וְהַנִּיחוּ אֶת הַנְּשָׂמָה וְיָרְדָה לְהָעוֹלָם; שָׁזָה מָה שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת, שֶׁנִּשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל תִּרְדַּ לְעוֹלָם, וְהָיָה רוּאָה כָּל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו מִתְחִלָּה וְעַד סוּף, וְאִיךָ נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ, שָׁזָה מָה שֶׁאָמַר פֶּעַם רַבְּנוּ ז"ל (חֵי־מוֹהַר"ן, סִימָן שִׁכְב): אִיךָ הָאֵב מִיךָ שׁוֹיֵן מֵיִנֶּע אוֹיָן אוֹיִם גַּעְקוֹקֵט אוֹיף אֵיטְלִיכֵן בְּאוֹנְדֶּער (כְּכַר הַסְּתַפְלָתִי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּנִפְרָד — מִי שִׁיתְקָרַב אֵלַי). וְהַמְלַחְמוֹת שֶׁהָיָה לוֹ וְכוּ'; שָׁזָה כָּלֵל כָּל הַמְּחַלְקוֹת שֶׁתַּעֲבֵר עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַד בֵּיאַת הַמְּשִׁיחַ.

(וְלָקַח שְׁבוּיִים, שָׁזָה כָּלֵל הַמְּקַרְבִּים שֶׁקָּרַב, שֶׁכֵּלֵם הָיוּ שְׁבוּיִים בְּיַדִּי הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁהַצְּדִיק נִכְנָס בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְּטָרָא אֲחָרָא, וְהִיא צְרִיכָה לְהַקִּיא אֶת הַנְּשָׂמוֹת שֶׁבְּלִיעָה, בְּסוּד (אִיּוֹב כ, טו): "חֵיל בְּלַע וַיִּקְיָאֲנוּ". וּבְתוֹכָם הָיָה יִפְתָּתָאָר; בֵּינָן כָּל אֵלוֹ הַנְּשָׂמוֹת שֶׁהוֹצִיא מֵהַסֵּמ"ךְ־מ"ם, הֵיטָה נִשְׂמָה מִיַּחַדָּת בְּמִנְיָה, יִפְתָּ תָאָר, שֶׁהָיָה לָהּ כָּל מִינֵי חֵן שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כֵּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְכָה מֵט): כָּל אָדָם שֵׁישׁ עָלָיו חֵן, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא יָרָא שְׁמַיִם; רַק שָׁזָה הַחֵן לֹא הָיָה מִעֲצָמָה, רַק שֶׁהָיָה תוֹלָה עָלֶיהָ דוּמִיט, שָׁזָה יְהֵלוֹם, וּכְמֵאָמְרָם ז"ל (בְּבָא בְּתָרָא טו): אֲבָן

(אָבן טוֹבָה). וְאוֹתוֹ הַדּוֹמִיט הָיָה לוֹ כֹּל מִיַּי חֵן, וּמַחֲמַת זֶה נִדְמָה שֵׁישׁ לָהּ כֹּל מִיַּי חֵן. וְעַל אוֹתוֹ הָהָר אֵינָם יְכוּלִים לָבוֹא רַק חֲכָמִים וְעֹשִׂירִים וְכו'...) (וְיוֹתֵר לֹא הִגִּיד), וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה מְאֹד בְּזֶה: (מִן וְלִקַּח שְׁבוּיִים עַד הַסּוֹף לֹא נִכְתַּב כְּרֵאוּי כְּמוֹ שֶׁסִּפֵּר).

מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ וְכו': ה' מָה רַבּוּ צָרֵי רַבִּים קָמִים עָלַי וְכו': וְאַתָּה ה' מִגֵּן בְּעַדִי כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי. קוֹלִי אֶל ה' אֶקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהַר קָדְשׁוֹ סֵלָה: הַר הַנִּי"ל: אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה כַּנִּי"ל: הִקְיִצוּתִי וְכו'. לֹא אֵיךְא מְרַבְּבוֹת עִם וְכו': כִּי הִפִּיתִי אֶת כָּל אוֹיְבֵי לִחֵי שְׁנַי רְשָׁעִים שְׁבַרְתָּ. כִּי הָיוּ נוֹפְלִים לָהֶם הַשָּׁנִים כְּשָׂרְצוּ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר: עַל עֲמֻךְ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה:

עֲמֹד וְהִתְבּוֹנֵן נִפְלְאוֹת אֱלֹהִים: אִם בְּעַל־נֶפֶשׁ אַתָּה תִּשָּׂא בְּשָׂרְךָ בְּשִׁנְיָךְ וְנִפְשָׁךְ תִּשָּׂא בְּכַפְּךָ. תַּעֲמֹד מִרְעִיד וּמִשְׁתוֹמֵם תִּסְמַר שְׁעָרוֹת רֵאשֶׁךְ, וְתִשׁוּב תִּתְפַּלֵּא בְּדַבְרֵי־הָאֱלֹהִים הָעוֹמְדִים בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים:

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

טוֹבָה הִיְתָה תְלוּיָהּ בְּצוּאָרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁכָּל חוֹלָה הַרוּאָה אוֹתוֹ — מִיָּד מִתְרַפֵּא. וְאוֹתוֹ הַדּוֹמִיט הָיָה לוֹ כֹּל מִיַּי חֵן, כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה רֹאשׁ לַמְּאֻמִּינִים, וְהוּא גָלָה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמִסֵּר נִפְשׁוֹ בְּעַבְרוֹ יִתְבָּרַךְ, לְגַלּוֹתוֹ וּלְפָרְסָמוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמַחֲמַת זֶה נִדְמָה שֵׁישׁ לָהּ כֹּל מִיַּי חֵן; כִּי הַחֵן זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'): כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים הַחֲכָמָה וְהַמְּלָכוֹת יַחַד — נַעֲשֶׂה מִזֶּה חֵן; הֵינּוּ כְּשֶׁמִּסְתַּפְּלִים בְּכָל דָּבָר בַּחֲיוֹת שֵׁישׁ בְּכָל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וּמִקְשָׁרִים אֶת הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מִזֶּה יוֹצֵא ח"ן. וְעַל אוֹתוֹ הָהָר אֵינָם יְכוּלִים לָבוֹא רַק חֲכָמִים וְעֹשִׂירִים וְכו'...) (וְיוֹתֵר לֹא הִגִּיד), וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה מְאֹד בְּזֶה: (מִן וְלִקַּח שְׁבוּיִים עַד הַסּוֹף, לֹא נִכְתַּב כְּרֵאוּי כְּמוֹ שֶׁסִּפֵּר): אִם בְּעַל נֶפֶשׁ אַתָּה, תִּשָּׂא בְּשָׂרְךָ בְּשִׁנְיָךְ, וְנִפְשָׁךְ תִּשָּׂא בְּכַפְּךָ. תַּעֲמֹד מִרְעִיד וּמִשְׁתוֹמֵם, תִּסְמַר שְׁעָרוֹת רֵאשֶׁךְ, וְתִשׁוּב תִּתְפַּלֵּא בְּדַבְרֵי־הָאֱלֹהִים הָעוֹמְדִים בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים: